

ИНСТИТУТ ЗА НУКЛЕАРНЕ НАУКЕ „ВИНЧА“
ИНСТИТУТ ОД НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Деловодни број: *011-17/2020-000*
Датум: 09.11.2020. године

На основу члана 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017 – др. закон), члана 63. став 1. тачка 7) Закона о науци и истраживањима („Сл. гласник РС“, бр. 49/2019), члана 36. став 1. тачка 7) Статута Института „Винча“, а у складу са чланом 80. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука Уставног суда, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење), директор Института за нуклеарне науке „Винча“ – Института од националног значаја за Републику Србију – Универзитета у Београду, ул. Мике Петровића Аласа бр. 12-14, Београд – Винча, дана 09.11.2020. године доноси

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ
ИНСТИТУТ ЗА НУКЛЕАРНЕ НАУКЕ „ВИНЧА“
ИНСТИТУТ ОД НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

I Основне одредбе

Члан 1.

Институт за нуклеарне науке „Винча“ – Институт од националног значаја за Републику Србију – Универзитета у Београду је регистрован, под основним бројем регистарског улошка 5-821-00, код Привредног суда у Београду решењем Посл. бр. 2 Фи Сл. 387/2020 од 18.06.2020. године, ради обављања научноистраживачке делатности, као основне и других регистрованих делатности.

Члан 2.

Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Правилник) уређују се права, обавезе и одговорности запослених и лица ангажованих ван радног односа и послодавца (Институт „Винча“) у складу са одредбама Закона.

Запослени у Институту за нуклеарне науке „Винча“ (у даљем тексту: Институт) остварују право на безбедности и здравље на раду у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, Законом о раду, Правилником о раду, Актом о процени ризика, одредбама овог Правилника и других општих аката Института који регулишу ову материју.

Право на безбедности и здравље на раду остварују и лица ангажована ван радног односа у Институту, ученици и студенти који стичу образовање за време школовања или студија и лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о њиховом присуству упознат послодавац.

Безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења

у вези са радом и који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених.

Члан 3.

Процес рада у Институту мора бити заснован на предузимању свих превентивних мера ради спречавања од повређивања или оштећења здравља запослених. Превентивне мере се морају планирати и предузимати на свим нивоима у Институту.

Превентивне мере које обезбеђује Институт руковођене су следећим принципима:

- 1) избегавање ризика;
- 2) процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- 3) отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- 4) прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- 5) замена опасног безопасним или мање опасним;
- 6) давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- 7) одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на сигуран начин;
- 8) прилагођавања техничком напретку;
- 9) развијања кохерентне целокупне политике превенције.

Рад у Институту се мора тако организовати да сваки запослени може да ради без опасности по своје здравље и живот и здравље осталих запослених.

Члан 4.

Послодавац је дужан да обезбеди услове за организовање и спровођење безбедности и здравља на раду у складу са техничко-технолошким потребама.

Средства и опрема за личну заштиту на раду, неопходне услуге и радове за спровођење мера и унапређење безбедности и здравља на раду утврђују се годишњим Планом рада и Финансијским планом Института.

Овим Правилником уређују се:

- Права, обавезе и одговорности послодавца;
- Посебне мере безбедности на раду при коришћењу опреме за рад;
- Оспособљавање запослених;
- Вршење процене ризика на радном месту;
- Права и обавезе запослених;
- Организовање послова безбедности и здравља на раду;
- Пружање прве помоћи;
- Средства и опрема за личну заштиту на раду;
- Посебна заштита жена, омладине и особа са инвалидитетом;
- Евиденције у области безбедности и здравља на раду;
- Повреде радних обавеза из прописа безбедности и здравља на раду;
- Преглед и провера опреме за рад, радне средине и електричних инсталација и инсталација флуида;

- Контрола забране пушења;
- Обавезе према инспекцији рада;
- Прелазне и завршне одредбе.

II Права, обавезе и одговорности послодавца

Члан 5.

Послодавац је дужан да:

- запосленом обезбеди услове рада и организује рад ради безбедности и заштите живота и здравља на раду, у складу са законом и другим прописима,
- запосленом пружи обавештење о условима рада, организацији рада, правилима из члана 15. тачка 2) Закона о раду и правима и обавезама које произлазе из прописа о раду и прописа о безбедности и заштити живота и здравља на раду,
- обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду,
- обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог,
- обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представника запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом,
- приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства,
- обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања, и др,
- обавештава запослене и њиховог представника о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан рад,
- обезбеди на основу акта о процени ризика, законске и подзаконске регулативе, прописане лекарске прегледе запослених,
- обезбеди мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију у складу са посебним законом,
- организује послове безбедности и здравља на раду,
- актом у писаној форми одреди лице за безбедност и здравље на раду,
- запосленом кога одреди за обављање послова безбедности и здравља на раду обезбеди благовремено и континуирано усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду,

- осигура запослене од повреде на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом ради обезбеђивања накнаде штете,
- претходно упозна правно лице или предузетника, уколико исте ангажује ради обављања послова безбедности и здравља на раду, са технолошким процесом, ризицима у процесу рада и мерама за отклањање ризика,
- претходно упозна правно лице или предузетника, као и друга лица ангажована ван радног односа о прописима везаним за безбедност и здравље на раду, као и са технолошким процесом, ризицима у процесу рада и мерама за отклањање ризика.

У случају да Институт „Винча“ за обављање својих послова ангажује запослене код другог послодавца дужан је да за те запослене обезбеди прописане мере за безбедност и здравље на раду у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

Члан 6.

Послодавац (директор Института), за спровођење мера безбедности и здравља на раду запослених у организационим јединицама може задужити руководиоце организационих јединица Института и друге запослене у Институту.

Руководиоци организационих јединица Института дужни су да:

- организују спровођење мера безбедности и заштите здравља запослених у оквиру својих организационих јединица;
- запослене распоређују на место рада на коме су спроведене мере за безбедан и здрав рад;
- запосленом поверавају задатке који неће имати штетне последице на његово здравствено стање и безбедност;
- запосленог при распоређивању на место рада упознају са опасностима, штетностима и мерама безбедности и здравља на раду;
- видно означе неисправност опреме за рад (машина, уређаја, постројења, инсталација, алата и сл.) и предузму мере да се неисправност отклони;
- обезбеде да приступ зонама где постоји озбиљна и одређена опасност могу да имају само запослени којима су дата одговарајућа упутства;
- обезбеде претходни и периодични лекарски преглед и да на радна места са повећаним ризиком може да буде распоређен запослени за кога је на прописан начин утврђено да испуњава посебне здравствене услове, односно да се запосленом који не испуњава здравствене услове забрани даљи рад на радним местима са повећаним ризиком;
- врше контролу забране пушења у оквиру својих организационих јединица;
- опрему и средства за рад, која према законским одредбама подлеже обавезном периодичном прегледу, подвргну испитивању;
- средства и опрему за личну заштиту на раду, избаце из употребе ако су неисправна и ако због насталих промена угрожавају живот или здравље запослених;

- да отклоне утврђене недостатке или неправилности чије је отклањање наређено решењем инспекције рада, те да се и непосредно ангажују на отклањању неправилности на коју је указало лице за безбедност и здравље на раду;
- обавештавају запослене о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донесу одговарајућа упутства за безбедан рад,
- сарађују са лицем за безбедност и здравље на раду и предузимају све неопходне превентивне мере у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, техничким прописима и другим актима послодавца;
- одмах обавесте лице за безбедност и здравље на раду о свакој повреди на раду.

Члан 7.

Послодавац има право и дужност да:

- при свакој промени технолошког процеса, средства за рад прилагоди том технолошком процесу пре почетка рада,
- предузме мере и радње у циљу спречавања неовлашћеног приступа у своје пословне просторије, односно у своју радну околину,
- запосленој жени за време трудноће, запосленој која доји дете, запосленом млађем од 18 година живота, особи са инвалидитетом и професионалном обелелом да, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду обавештени у писаној форми о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама за отклањање таквих ризика.

Члан 8.

Послодавац је дужан да сарађује са органима инспекције рада и да у том циљу предузме следеће радње:

- да најмање осам дана пре почетка рада обавести надлежну инспекцију рада о почетку свога рада, раду одвојене јединице, као и о свакој промени технолошког поступка уколико се тим променама мењају услови рада,
- изради прописан елаборат о уређењу градилишта који уз извештај о почетку рада доставља надлежној инспекцији рада, кад изводи радове на изградњи објекта у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима,
- на градилишту обезбеђује, одржава и спроводи мере за безбедност и здравље на раду у складу са елаборатом о уређењу градилишта,
- одмах, од настанка, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада извођење радова ради отклањања великих кварова или хаварија на објекту, који могу да угрозе функционисање техничко-технолошких система или обављање делатности.

Члан 9.

Послодавац у току процеса рада има право и обавезу да:

- обустави процес рада и сваку другу активност запослених који представљају непосредну опасност по живот или здравље запослених,

- забрани рад и удаљи са радног места сваког запосленог који се налази под утицајем алкохола или опојних средстава,
- забрани пушење на радном месту и у другим просторијама послодавца,
- обустави од употребе средства или опрему за заштиту на раду запослених уколико утврди да су иста неисправна и ако због насталих промена угрожавају живот или здравље на раду,
- упозна запосленог са опасностима и штетностима из области безбедности и здравља на раду, као и са мерама за њихово отклањање,
- обезбеди запосленом коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду у складу са актом о процени ризика на радном месту и у радној околини,
- предузме мере у циљу одржавања средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању,
- предузме мере за отклањање кварова или других недостатака који би могли да угрозе безбедност на раду,
- одреди запосленом обављање само оних послова на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду,
- да на употребу запосленима средства за рад, као и средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са њиховом наменом,
- да на коришћење запосленима опасне хемијске материје и друге хемијске материје за које је прописана обавеза израде и достављања безбедносног листа само ако му је уз хемијску материју учинио доступним безбедносни лист, у складу са прописима којима се уређују хемикалије, као и ако је обезбедио све мере које произлазе из садржаја безбедносног листа, а који треба да држи на српском језику,
- обезбеди превод безбедносног листа на језик који запослени разуме, као и да омогући запосленом приступ подацима садржаним у безбедносном листу,
- забрани даљи рад запосленом који не испуњава здравствене услове за рад на пословима са повећаним ризиком, ако одбија да се подвргне прописаном периодичном лекарском прегледу, ако није оспособљен или додатно оспособљен за рад на радном месту са повећаним ризиком, ако се не придржава прописаних упутстава, обавештења или ознака, ако ненаменски користи средства и опрему за заштиту на раду и ако одбија да поступи по упутству за безбедан и здрав рад,
- упозори свако лице које се по било ком основу налази у радној околини послодавца на опасна места или на штетности по здравље, као и на мере безбедности које мора да примени и да га усмери на зоне које су безбедне за његово кретање,
- видно обележи и истакне ознаке за безбедност и здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у технолошком процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања као и о мерама за спречавање или отклањање ризика,
- обезбеди да приступ радном месту у радној околини на коме прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења, имају само лица која су оспособљена за безбедан и здрав рад, која су добила упутства да престану да раде и/или одмах напусте радно место и оду на безбедно место, посебна

- упутства за рад на таквом радном месту и која су снабдевена одговарајућим средствима и опремом за личну заштиту на раду,
- у изузетном случају када запосленима прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције даје у усменој форми.

III Посебне мере безбедности на раду при коришћењу опреме за рад

Члан 10.

Површине по којима се запослени крећу потребно је да буду тако изведене и одржаване да не постоји опасност од клизања или падова. Све проливане течности треба одмах очистити и избрисати.

Незаштићена места у радном простору у ком може доћи до падова морају бити ограђена и заштићена.

Приликом руковања средствима рада треба употребљавати само исправна средства за рад или алат и то само у оне сврхе за које су исти намењени. Свако средство за рад мора имати предвиђено место на које се одлаже.

Приликом стављања алата на предвиђено место, оштри делови морају бити окренути према унутра.

Средствима рада, односно алатом потребно је руковати у складу са прописаном процедуром.

IV Оспособљавање запослених

Члан 11.

У складу са одредбама Закона, послодавац је дужан да упозна све запослене са условима рада и опасностима везаним за послове, односно радно место и да спроведе оспособљавање запослених за безбедан рад, како пре распоређивања на радно место тако и у току рада.

Члан 12.

Сви запослени у Институту оспособљавају се и образују из безбедности и здравља на раду за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања, премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Члан 13.

Послодавац је дужан да запосленог у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Члан 14.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај послодавац мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Оспособљавање се врши за све категорије запослених на свим радним местима.

Ако послодавац одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

Члан 15.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично, у складу са програмом оспособљавања за безбедан и здрав рад који доноси послодавац.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од четири године од дана претходне провере.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима особа са инвалидитетом.

Члан 16.

Теоријско оспособљавање запослених за безбедан рад врши се путем предавања или коришћењем писаног материјала.

Теоријско оспособљавање, у зависности од послова (радних места) и извора опасности, обухвата нарочито:

- основе безбедности и здравља на раду и разлоге због којих се она спроводи,
- нормативно уређивање безбедности и здравља на раду,
- права запослених и њихове обавезе у вези са безбедношћу и здрављем на раду и начин остваривања тих права као и последице у случају евентуалног кршења прописа из безбедности и здравља на раду,
- начин пружања самопомоћи и основе пружања прве помоћи у случају хаварије и других појава које могу угрозити већи број запослених.

Члан 17.

Провера теоријске оспособљености обавља се по извршеном оспособљавању запослених које се врши путем попуњавања тестова у писаној форми. Тест сачињава послодавац или предавач.

Доказ о извршеној провери знања је попуњени записник, тест, као и потпис запосленог, лица за безбедност и здравље на раду и послодавца у прописаној евиденцији о запосленима оспособљеним за безбедан рад (образац б).

Члан 18.

Практично оспособљавање запослених врши се у радно време на њиховом радном месту.

Оспособљавање обавља лице за безбедност и здравље на раду и састоји се од показивања практичног знања запосленом на конкретном радном месту на ком ће запослени радити.

Практично оспособљавање запослених се састоји од:

- упознавања запослених са условима за безбедан рад на конкретном радном месту,
- упознавања са правилним начином коришћења опреме за рад, уређаја и инсталација и алата,
- упознавања са потенцијалним врстама опасности и штетности који су присутни на радном месту,
- упознавања са начином употребе личних заштитних средстава и колективне заштите, безбедним кретањем на раду и употребом техничких помагала.

Доказ о извршеном практичном оспособљавању представља записник са потписима запосленог, лица за безбедност и здравље на раду и послодавца у прописаној евиденцији о запосленима оспособљеним за безбедан рад (образац б).

Члан 19.

Запослени који према оцени испитивача не покаже довољну оспособљеност, мора се и даље подвргавати оспособљавању.

Ако и након поновљеног поступка оспособљавања не покаже задовољавајућу оспособљеност, запослени не може да се распореди на радно место за које је оспособљаван.

Члан 20.

У Институту се води евиденција о оспособљавању и образовању запослених за безбедан и здрав рад из безбедности и здравља на раду.

Запосленом се уручује потврда о извршеној оспособљености и провери знања из области безбедности и здравља на раду.

Члан 21.

Пре распоређивања на његово радно место, послодавац је дужан да упозна запосленог са:

1. начином рада код послодавца уопште, а посебно са организацијом посла и безбедним начином рада.

Таква организација рада подразумева:

- долазак на радно место,
  - кретање на радном месту и у радној околини,
  - начин и поступак обављања радних активности;
2. општим и посебним прописима, мерама и упутствима из области безбедности и здравља на раду, као и обавези да се при раду морају придржавати истих, са последицама које могу да наступе због непридржавања мера безбедности и здравља на раду;
  3. личним и колективним заштитним средствима, опремом и уређајима за безбедност на раду, које је запослени дужан да користи на радном месту, са начином њихове употребе и наменским коришћењем;
  4. правима и дужностима у области безбедности и здравља на раду и са осталим мерама које могу да буду од значаја за безбедан и здрав рад.

Члан 22.

Послодавац је дужан да врши стално оспособљавање и употпуњавање знања запослених из области безбедности и здравља на раду и у току рада, а нарочито приликом:

- измене начина рада који са собом носи потенцијалне опасности на раду,
- увођења новог средства за рад,
- промене организације или услова рада,
- премештаја запосленог на друго радно место.

Послодавац је дужан да када технолошки процес рада захтева додатно оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад, упозна запосленог о обављању процеса рада на безбедан начин, путем обавештавања, упутстава или инструкција у писаној форми.

V Вршење процене ризика на радном месту

Члан 23.

Под проценом ризика на радном месту и у радној околини подразумева се систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика.

Радно место са повећаним ризиком јесте радно место које је као такво утврђено Актом о процени ризика и на коме и поред потпуно примењених мера у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог.

Акт о процени ризика јесте акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини, као и мере за отклањање и смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду.

Члан 24.

Послодавац је дужан да донесе Акт о процени ризика у писаној форми, за сва радна места у радној околини.

Начин и поступак процене ризика од настанка повреда на раду или оштећења здравља, односно обољења запосленог на радном месту и у радној околини, као и начин и мере за њихово отклањање утврђени су Правилником о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини ("Сл. гласник РС", бр. 72/2006, 84/2006 – испр., 30/2010 и 102/2015).

Процена ризика обухвата:

- Опште податке о послодавцу,
- Опис технолошког и радног процеса, опис средстава за рад, њихово груписање и опис средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- Снимање организације рада,
- Препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту и у радној околини,
- Процењивање ризика у односу на опасности и штетности,
- Утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика,
- Закључак.

У случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада приступа се измени акта о процени ризика.

Члан 25.

Актом о процени ризика, а на основу законске и подзаконске регулативе, одређују се посебни здравствени услови које морају испуњавати запослени на радном месту са повећаним ризиком.

Послодавац је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Неиспуњавање посебних здравствених услова за рад на радном месту са повећаним ризиком не може бити разлог за отказ уговора о раду.

VI Права и обавезе запослених

Члан 26.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду. Такво упознавање врши се на пословима или на радном месту на које је запослени распоређен. Запослени такође има право и обавезу да буде оспособљен за њихово обављање.

Запослени има право:

- да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду,
- да контролише своје здравље према ризицима радног места у складу са прописима о здравственој заштити.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком само на основу извештаја службе медицине рада, којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Запослени има обавезу:

- да обавести послодавца о битним околностима у вези безбедности и здравља на раду, а које утичу или би могле да утичу на обављање послова утврђених уговором о раду;
- да обавести послодавца о свакој врсти потенцијалне опасности за живот и здравље и настанак материјалне штете.

Члан 27.

Запослени има право да одбије да ради:

- ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде,
- ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком,
- ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима или на радном месту на које га је послодавац одредио,
- дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање,
- ако на средству за рад нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У наведеним случајевима, запослени може да се писаним захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера, које по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по овом захтеву у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у описаним случајевима, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 28.

Запослени има право да предузме одговарајуће мере у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти

радно место, радни процес, односно радну околину, ако му прети непосредна опасност по живот или здравље и није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу.

Члан 29.

Запослени је дужан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље, као и безбедност и здравље других лица.

Запослени је дужан да пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, затим средства и опрему за личну заштиту на раду, као и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Пре напуштања свог радног места, запослени је дужан да радно место и средства за рад остави у стању које не угрожава друге запослене.

Члан 30.

Запослени је дужан да у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца о неправилностима, штетностима, опасностима или о другој појави која би могла да угрози његову безбедност и здравље на радном месту или безбедност и здравље других запослених.

Ако послодавац после примљеног обавештења не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему треба да обавести лице за безбедност и здравље на раду.

Запослени има обавезу да сарађује са послодавцем и лицем за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту запосленог.

Члан 31.

Лица млађа од 18 година и лица која заснивају радни однос за обављање послова са повећаним ризиком су дужна да пре заснивања радног односа доставе налаз надлежног здравственог органа којим се утврђује да су способна за обављање послова за које заснивају радни однос и да такви послови нису штетни за њихово здравље, односно налазе о претходно утврђеној здравственој способности за рад на тим пословима од стране надлежног здравственог органа, у складу са законом.

Лице које има здравствене недостатке или болује од болести које се тешко могу или се уопште не могу утврдити лекарским прегледом, а ти недостаци могу угрозити његов живот или здравље на радном месту или живот и здравље других запослених - дужан је да те недостатке, односно болести пријави послодавцу пре свог ступања на рад.

Ако запослени не поступи по наведеној обавези, а недостаци или болести су такве природе да могу проузроковати сметње у раду, запослени се може распоредити на друго одговарајуће радно место, уколико постоји радно место које одговара стручној спреми и способностима запосленог и уколико постоји потреба за попуњавањем слободног односно упражњеног радног места. У супротном, послодавац ће поступити у складу са одредбама члана 132. став 1. тачка б) Правилника о раду Института за нуклеарне науке „Винча.“

VII Организовање послова безбедности и здравља на раду

Члан 32.

Послодавац је дужан да актом у писаној форми одреди лице за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду обавља следеће послове:

- 1) спроводи поступак процене ризика,
- 2) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада,
- 3) врши контролу и даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- 4) организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине,
- 5) организује превентивне и периодичне прегледе и проверу опреме за рад,
- 6) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком,
- 7) свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље код послодавца,
- 8) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање,
- 9) припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад,
- 10) припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену,
- 11) сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду,
- 12) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца,
- 13) забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог.

Лице за безбедност и здравље на раду је дужно да у писаној форми извести послодавца и представника запослених о забрани рада из става 2. алинеје 13. овог члана.

Ако послодавац и поред забране у смислу става 2. алинеје 13. овог члана, наложи запосленом да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду дужно је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Лице за безбедност и здравље на раду је дужно да континуирано усавршава знања у области безбедности и здравља на раду у смислу члана 38. став 4. Закона о безбедности и здрављу на раду.

Члан 33.

За обављање послова безбедности и здравља на раду именује се лице које је у радном односу код послодавца, према систематизацији, а које мора да има положен стручни испит у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду. Уколико послодавац за обављање напред поменутих послова нема у радном односу запосленог са потребним квалификацијама, ангажоваће се по уговору спољни сарадник.

Послодавац је дужан да омогући лицу за безбедност и здравље на раду независно и самостално обављање послова у складу са Законом, подзаконским актима и Правилником, као и да му омогући приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду непосредно је одговорно послодавцу и не може трпети штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом.

Послодавац је дужан да обезбеди усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду запосленом кога одреди за обављање тих послова.

Члан 34.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду послодавац ангажује службу медицине рада.

Члан 35.

Запослени у Институту „Винча“ имају право да изаберу једног или више представника за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: представник запослених).

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Одбор има задатак да обезбеди свим запосленима безбедан рад на њиховим радним местима и да контролише спровођење мера и прописа из области безбедности и здравља на раду запослених.

Послодавац је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодавца.

Одбор се бира на период од четири (4) године са задатком да на првој конститутивној седници из реда својих чланова изабере координатора одбора.

Послодавац је дужан да најмање једном представнику запослених за безбедност и здравље на раду омогући одсуство са рада у обављању послова радног места на које је распоређен у трајању од најмање пет часова рада месечно с правом на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима радног

места, као и да обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и њихов однос са синдикатом уређују се колективним уговором или споразумом закљученим између послодавца и представника запослених.

Члан 36.

Послодавац је дужан да представнику запослених, односно Одбору омогући:

- увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
- да учествују у разматрању свих питања која се односе на безбедност и здравље на раду, да предлажу и буду консултовани.

Послодавац је дужан да представника запослених, односно Одбор информише о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 37.

Представник запослених, односно Одбор имају право:

- да послодавцу дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- да захтевају од послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- да захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да послодавац није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду.

Представник запослених, односно члан Одбора имају право да присуствују инспекцијском надзору.

Члан 38.

Послодавац је дужан да представника запослених, односно Одбор упозна са:

- налазима и предлозима мера заштите и превентивних мера или предузетим мерама инспекције рада;
- извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 39.

Послодавац и представник запослених, односно Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима.

VIII Пружање прве помоћи

Члан 40.

За пружање прве помоћи, радници се оспособљавају на курсевима прве помоћи које организује послодавац, а спроводи служба медицине рада.

За пружање прве помоћи морају бити оспособљени непосредни руководиоци запослених и 2% од укупног броја радника.

На курсу прве помоћи запослени се оспособљавају да у случају повреде на раду или наглог обољевања лица на раду, могу ефикасно, брзо и на правилан начин да пруже потребну прву помоћ.

Члан 41.

У случају колективне несреће, елементарне непогоде, пожара или експлозије, послодавац је дужан да организује и обезбеди евакуацију и спасавање запослених.

Евакуација и спасавање запослених организује се преко лица оспособљених за њихову евакуацију и спасавање.

Члан 42.

Повређеном и нагло оболелом раднику на раду обезбеђује се брзо пружање прве помоћи на лицу места, а у складу са савременим методама пружања прве помоћи.

Упоредо са пружањем прве помоћи повређеном и нагло оболелом раднику, ако је то потребно, обавештава се служба медицине рада или се позива служба хитне помоћи.

Члан 43.

Послодавац је дужан да обезбеди ормарић за прву помоћ који се мора налазити на видном и приступачном месту. У ормарићу мора да се налази потребан санитарски материјал за пружање свих врста прве помоћи (преломи, опекотине, убоди, посекотине итд).

Ормарић се стално мора одржавати у уредном стању. Забрањено је у такав ормарић стављати материјал и предмете који се не сматрају санитарским материјалом.

Ормарић за прву помоћ мора бити закључан и увек доступан лицу које је оспособљено и одређено за пружање прве помоћи у својој радној смени.

Ормарић за прву помоћ мора бити у белој боји, са знаком црвеног крста, а на њему обавезно морају да буду истакнути:

- адреса и број телефона најближе здравствене установе и
- имена запослених оспособљених и одређених за пружање прве помоћи.

IX Средства и опрема за личну заштиту на раду

Члан 44.

Послодавац је дужан да због испуњења примене превентивних мера заштите од опасности или штетности, као и због отклањања или смањења ризика од настанка повреде на раду или оштећења здравља запослених изда на употребу средства и опрему за личну заштиту на раду, у складу са Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду ("Сл. гласник РС", бр. 92/2008 и 101/2018) и Актом о процени ризика.

Послодавац је такође дужан да врши сталну контролу примене коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду. Ову контролу, осим послодавца, дужни су да спроводе и лице одређено за обављање послова безбедности и здравље на раду, као и непосредни руководиоца запослених.

Члан 45.

Послодавац може да запосленима да на коришћење средства и опрему за личну заштиту на раду, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан рад по прописима о безбедности и здрављу на раду за коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Послодавац је дужан да обезбеди превод документације из става 2. овог члана на језик који запослени разуме.

Одредбе става 1. овог члана примењују се на све промене радног и технолошког процеса.

Члан 46.

Сва средства и опрема за личну заштиту на раду, која по овом Правилнику користе запослени морају да одговарају важећим прописима и стандардима за средства и опрему за личну заштиту.

Контролу средстава и опреме за личну заштиту на раду, њихову сврсисходност и погодност за употребу обавља лице за безбедност и здравље на раду.

Члан 47.

Одржавање средстава и опреме за личну заштиту на раду смеју да обављају само за то оспособљена и стручна лица. О начину и квалитету одржавања средстава и опреме за личну заштиту на раду стара се лице за безбедност и здравље на раду.

Члан 48.

Евиденцију о издатим средствима и опреми за личну заштиту на раду, о роковима обавезног прегледа и о извршеним прегледима води непосредни руководиоца или лице које он овласти.

Х Посебна заштита жена, омладине и особа са инвалидитетом

Члан 49.

Захтеви које је послодавац дужан да испуни у обезбеђивању примене мера за безбедан и здрав рад са циљем спречавања, отклањања и смањења на најмању могућу меру ризика по безбедност и здравље запослене жене за време трудноће, породиле и запослене која доји дете, прописани су Правилником о мерама за безбедан и здрав рад запослене жене за време трудноће, породиле и запослене која доји дете ("Сл. гласник РС", бр. 102/2016).

Члан 50.

Поједини изрази који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) запослена жена за време трудноће - јесте запослена која о трудноћи достави послодавцу потврду лекара;
- 2) породиља - јесте запослена којој од порођаја није прошло више од 12 месеци, која о томе достави послодавцу потврду лекара;
- 3) запослена која доји дете - јесте запослена мајка детета до навршене прве године живота детета које доји, која о томе обавести послодавца.

Члан 51.

Жене, омладина и особе са инвалидитетом запослени код послодавца, уживају посебну безбедност и заштиту здравља на раду у складу са законским прописима.

Запослена жена за време трудноће и запослена која доји дете не може да ради на пословима који су, по налазу надлежног здравственог органа, штетни за њено здравље и здравље детета, а нарочито на пословима који захтевају подизање терета или на којима постоји штетно зрачење или изложеност екстремним температурама и вибрацијама.

Запослена жена за време трудноће и запослена која доји дете не може да ради прековремено и ноћу, ако би такав рад био штетан за њено здравље и здравље детета, на основу налаза надлежног здравственог органа.

Послодавац може да изврши прераспodelу радног времена запосленој жени за време трудноће и запосленом родитељу са дететом млађим од три године живота или дететом са тежим степеном психофизичке ометености - само уз писану сагласност запосленог.

Члан 52.

Запослени млађи од 18 година живота не може да ради:

- на пословима на којима се обавља нарочито тежак физички рад, рад под земљом, под водом или на великој висини,
- на пословима који укључују излагање штетном зрачењу или средствима која су отровна, канцерогена или која проузрокују наследна обољења, као и ризик по здравље због хладноће, топлоте, буке или вибрације,
- на пословима који би, на основу налаза надлежног здравственог органа, могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на његово здравље и живот с обзиром на његове психофизичке способности.

Запослени између навршене 18. и 21. године живота може да ради на пословима из става 1. алинеје 1. и 2. овог члана Правилника само на основу налаза надлежног здравственог органа којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље.

Члан 53.

Пуно радно време запосленог млађег од 18 година живота не може да се утврди у трајању дужем од 35 часова недељно, нити дужем од осам часова дневно.

Забрањује се прековремени рад и прерасподела радног времена запосленог који је млађи од 18 година живота.

Члан 54.

Запосленом - особи са инвалидитетом послодавац је дужан да обезбеди обављање послова према преосталој радној способности.

Запосленом код кога је, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, утврђено да постоји опасност од настанка инвалидности на одређеним пословима - послодавац је дужан да обезбеди обављање другог одговарајућег посла.

XI Евиденције у области безбедности и здравља на раду

Члан 55.

Послодавац је дужан да води и чува евиденције у складу са Правилником о евиденцијама у области безбедности и здравља на раду ("Сл. гласник РС", бр. 62/2007 и 102/2015). Облик ових евиденција, њихов обим и начин вођења детаљније је утврђен одредбама наведеног Правилника о евиденцијама у области безбедности и здравља на раду.

Члан 56.

Послодавац је дужан да преко лица за безбедност и здравље на раду води и чува следеће евиденције о:

- радним местима са повећаним ризиком;
- запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
- повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом;
- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- опасним материјама које користи у току рада;
- извршеним испитивањима услова радне околине (физичких, хемијских и биолошких штетности, као и штетности од јонизујућих зрачења на одређеним радним местима и испитивањима микроклиме и осветљености);
- извршеним прегледима и проверама опреме за рад;
- пријавама из члана 80. овог Правилника;
- издатим средствима и опреми за личну заштиту на раду;
- извршеним лекарским прегледима запослених у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду.

Члан 57.

Послодавац у евиденцијама из члана 56. став 1. алинеја 2., 3., 4., 9. и 10. овог Правилника уноси име и презиме запосленог и назив радног места.

Акти у поступку обезбеђивања претходног и периодичног лекарског прегледа запосленог на радном месту са повећаним ризиком садрже податке о личности: име и презиме лица, јединствени матични број грађана, односно датум рођења, место рођења и општина, занимање, степен стручне спреме, назив радног места и податке о здравственом стању.

Извештај о повреди на раду и професионалном обољењу садржи податке о личности: име и презиме лица, пол, јединствени матични број грађана, односно датум рођења, пребивалиште, односно боравиште, степен стучне спреме, податке о радном месту и повреди на раду, односно о врсти професионалног обољења и о здравственом стању.

Подаци о личности из става 3. овог члана достављају се на коришћење организацијама надлежним за здравствено, пензијско и инвалидско осигурање и Управи за безбедност и здравље на раду.

XII Повреде радних обавеза из прописа безбедности и здравља на раду

Члан 58.

Запослени, који се не придржава прописаних мера и норматива из безбедности и здравља на раду из овог Правилника, као и одлука донетих код послодавца, одговоран је за последице тог непридржавања у зависности од врсте и степена последице и подлеже одговорности сагласно одредбама Правилника о раду Института за нуклеарне науке „Винча“.

Члан 59.

Као повреде прописаних мера безбедности и здравља на раду сматрају се:

- неизвршавање или несавесно, неблаговремено и немарно извршавање обавеза у вези са мерама безбедности и здравља на раду;
- повреда одредаба о обезбеђењу опасности од пожара, експлозије или других елементарних непогода;
- злоупотреба положаја или прекорачења датог овлашћења у вези са безбедношћу и здрављем на раду;
- непредузимање или недовољно предузимање мера безбедности и здравља на раду;
- некоришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- пушење на забрањеним местима;
- долазак у акохолисаном стању и узимање других супстанци којима се умањује радна способност;
- одбијање извршавања наредбе, налога односно упутстава за рад, одговорног радника у вези примене мера из безбедности и здравља на раду и
- друге радње или пропуштања радњи којима се нарушава утврђени режим безбедности и здравља на раду.

Члан 60.

Запослени под утицајем алкохола и других средстава зависности не сме започети, односно наставити рад.

Непосредни руководилац чим посумња или је сазнао за појединог запосленог из става 1. овог члана, дужан је да спречи запосленог да приступи месту рада и обављању посла, а ако је запослени започео рад, мора да га удаљи са посла (места рада).

На захтев послодавца, запослени је дужан да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности.

Оваква провера врши се у складу са Правилником о поступку провере алкохолисаности и утицаја других средстава зависности запослених и уговором ангажованих лица у Институту за нуклеарне науке „Винча“ бр. 1773/1 од 12.07.2017. године.

Члан 61.

Са посла мора да се удаљи и запослени који услед физичке исцрпљености, односно умора показује знаке повремених губљења свести, поремећаја равнотеже и сл.

Непосредни руководиоца запосленог мора одмах да удаљи са радног места чим примети његово лично стање или му је стављено до знања од стране других запослених који су у непосредном контакту са запосленим.

Члан 62.

Са посла, након што претходно буде опоменут, мора да се удаљи запослени који пропуштањем примене мера безбедности на раду, некоришћењем средстава и опреме за личну заштиту на раду, односно који својим начином рада или понашања на радном месту угрожава своју безбедност или безбедност других запослених.

Непосредни руководиоца је дужан да таквом запосленом забрани рад, све докле док ту безбедност угрожава.

Члан 63.

Трајање привременог удаљења са посла трајаће све док се не утврди да је запослени повратио способност за рад, односно престало дејство узрока због којих је био удаљен са посла, односно био спречен у обављању посла.

Члан 64.

У случају да се запослени супроставља удаљењу са посла, запослени је дужан да потпише Изјаву да одбија да буде удаљен са радног места.

Када запослени, одбије да потпише Изјаву, Изјаву саставља и потписује непосредни руководиоца, односно лице које је покушало да удаљи запосленог са радног места и исту доставља руководиоцу организационе јединице Института, директору Института и Лицу за безбедност и здравље на раду.

Уколико одбије да буде удаљен са рада и уколико одбије да потпише Изјаву запослени чини непоштовање радне дисциплине и исто може представљати разлог за отказ Уговора о раду.

Члан 65.

Непосредни руководиоца који је удаљио запосленог са радног места, дужан је да о сваком појединачном случају истог дана достави писмену забелешку руководиоцу организационе јединице Института, директору Института и Лицу за безбедност и здравље на раду у којој се наводи име и презиме запосленог, назив посла, опис узрока и трајање привременог удаљења запосленог са рада. (цео дан односно број сати).

XIII Преглед и провера опреме за рад, радне средине и електричних инсталација и инсталација флуида

Члан 66.

Преглед и провера опреме за рад врши се на начин и у роковима утврђеним упутством произвођача, техничким прописима и стандардима.

Ако упутством произвођача, техничким прописима и стандардима нису предвиђени други рокови, опрема за рад из претходног става прегледа се и проверава:

- пре прве употребе,
- после реконструкције или хаварије,
- ако је прописана опрема за рад премештена са једног на друго место рада,
- ако се преглед и провера прописане опреме за рад или испитивање услова радне околине врше у складу са Правилником о поступку прегледа и провере опреме за рад и испитивања услова радне околине ("Сл. гласник РС", бр. 94/2006, 108/2006 – испр., 114/2014 и 102/2015).

Ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине, послодавац је дужан да ангажује правно лице са лиценцом, уколико је поседовање лиценце обавезно према законским прописима Републике Србије.

Члан 67.

Редовни прегледи објеката, опреме за рад, инсталација и алата морају се вршити свакодневно, недељно, месечно и годишње, односно према упутствима произвођача.

Овакве прегледе врше стручна лица која су задужена од стране послодавца.

Члан 68.

Прегледима, проверама и испитивањима објеката, опреме за рад, инсталација и других средстава рада, проверава се њихова исправност са становишта безбедности на раду, а нарочито:

- да ли на опреми за рад, уређај за укључивање и њихово искључивање из погона, сигнални уређај и уређај за управљање поуздано делују, да ли су снабдевени заштитним направама од опасности које настају од његових покретних делова,
- да ли је на опреми за рад спроведена заштита од додира његових делова под напоном (уземљење и сл.),
- да ли на опреми за рад постоје исправне одговарајуће мерне, регулационе и сигурносне направе и уређаји,
- да ли су на опреми за рад уграђене одговарајуће направе за смањење буке и вибрације и сл.

Члан 69.

Сав ручни алат који се налази у употреби код послодавца прегледаће се и то:

- свакодневно од стране запосленог који рукује алатом,
- најмање једном у три месеца од стране непосредног руководиоца.

Члан 70.

Ако се приликом прегледа опреме за рад, уређаја, инсталација или алата утврди било какав недостатак, лице које је тај недостатак утврдило, дужно је да одмах о томе обавести непосредног руководиоца који је дужан да одмах по сазнању предузме мере ради отклањања недостатка путем ангажовања службе или лица ангажованих за одржавање средстава за рад.

Члан 71.

За сваку опрему за рад, уређај, електроинсталацију, инсталацију флуида руководиоци организационих јединица су дужни да задуже лице које ће да води књигу евиденције у којој ће бити уписане све промене и интервенције на истим.

Члан 72.

Испитивање радне околине (микроклима, хемијске и физичке штетности и осветљеност) вршиће се и у складу са важећим прописима.

XIV Контрола забране пушења

Члан 73.

Директор Института, као одговорно лице дужно да контролише забрану пушења, писмено ће у року од 30 дана од дана доношења ово Правилника задужити руководиоце организационих јединица да у његово име и за његов рачун контролишу забрану пушења.

Руководиоци организационих јединица су дужни да контролишу забрану пушења у простору у коме је забрањено пушење у складу са Законом о заштити становништва од изложености дуванском диму и одговорни су за спровођење мера забране пушења прописаних тим законом.

Директор Института, као одговорно лице дужно да контролише забрану пушења, писмено ће у року од 30 дана од дана доношења ово Правилника задужити једно или више запослених, односно лица ангажованих ван радног односа у сваком од службених возила да у његово име и за његов рачун контролишу забрану пушења.

На свим улазним вратима сваког затвореног радног простора и превозног средства у коме је пушење забрањено, као и на другим видним местима мора бити истакнут знак забране пушења.

Члан 74.

Одговорно лице је дужно да на једном или више видних места у простору у коме је забрањено пушење истакне своје име, односно име лица које је задужио да у његово име контролише забрану пушења, са подацима о месту где се то лице налази и телефонским бројем на који се може пријавити пушење у том простору.

Члан 75.

Лице које је задужено за контролу забрање пушења дужно је да:

- 1) надгледа и контролише забрану пушења, у складу са Законом о заштити становништва од изложености дуванском диму;
- 2) усмено наложи прекршиоцу забране пушења да престане са пушењем у простору за који је то лице задужено, као и да из тог простора удаљи лице које и после усменог налога не престане са пушењем;
- 3) против лица запосленог код тог послодавца које је прекршило забрану пушења покрене, односно предложи покретање поступка за утврђивање повреде радне обавезе у складу са Правилником о раду Института за нуклеарне науке „Винча.“

Лице задужено за контролу забране пушења дужно је да у случају из става 1. тач. 2) и 3) овог члана одмах сачини извештај о повреди забране пушења у складу са Законом о заштити становништва од изложености дуванском диму и да га без одлагање достави послодавцу.

Извештај из става 2. овог члана чува се најмање 12 месеци од дана када је сачињен.

Одговорно лице је одговорно ако се у простору у коме је пушење забрањено затекне лице које пуши.

XV Обавезе према инспекцији рада

Члан 76.

Послодавац је дужан да инспектору рада омогући инспекцијски надзор над применом Закона о безбедности и здрављу на раду, прописа донетих на основу овог закона, техничких и других мера које се односе на безбедност и здравље на раду, као и над применом мера о безбедности и здравља на раду утврђеним актом о процени ризика, општим актом послодавца, колективним уговором или уговором о раду.

Члан 77.

Послодавац је дужан да, ради вршења надзора, омогући инспектору рада:

- улазак у објекте и просторије, у свако доба када има запослених на раду;
- одреди најмање једног запосленог који ће инспектору пружати потребне информације и обавештења, давати податке, акте и документацију;
- увид у доказе о стабилности објекта;
- увид у примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и у радној околини;
- увид у средства и опрему за личну заштиту на раду;
- увид у податке и евиденције о производњи, коришћењу и складиштењу опасних материја.

Члан 78.

Послодавац је дужан да у року који одреди инспектор рада предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке или неправилности.

Послодавац је дужан да у року од осам (8) дана од дана истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности, обавести у писаној форми надлежну инспекцију рада о извршењу наложене обавезе.

О извршењу решења инспектора рада стара се лице за безбедност и здравље на раду.

Члан 79.

Извештај упућен инспектору рада о извршењу његовог решења садржи навод о уклањању недостатака односно неправилности. Ако недостатак односно неправилност не може да се отклони због ванредних околности или уклони у потпуности, у извештају треба навести разлоге због којих није било могуће удовољити решењу, затим навести разлоге за тражење продужења рока и предлог новог рока за извршење решења.

Члан 80.

Послодавац је дужан да преко лица за безбедност и здравље на раду, одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од (3) три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење.

Члан 81.

Извештај о повреди на раду и професионалном обољењу који се догоде на радном месту, послодавац је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђено професионално обољење и организацијама надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање.

Послодавац је дужан да на захтев инспектора рада или представника запослених достави извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и о спроведеним мерама на радном месту.

Члан 82.

На радном месту на којем постоји опасност од повређивања или је већ дошло до повреде не може да се дозволи рад, све док лице за безбедност и здравље на раду не утврди да су уклоњени извори опасности, односно узроци због којих је дошло до повреде.

XVI Прелазне и завршне одредбе

Члан 83.

За сва питања која нису уређена Правилником непосредно ће се примењивати одредбе Закона и других прописа, којима су утврђена права, обавезе и одговорности послодавца и запослених из области безбедности и здравља на раду.

Измене и допуне овог Правилника вршиће се по указаној потреби или измени прописа, а на начин и по поступку за његово доношење.

Члан 84.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана његовог доношења и објављивања на огласној табли и интернет страници Института.

Члан 85.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о безбедности и здрављу на раду Института за нуклеарне науке „Винча“ Бр. 2795/1-1-3 од дана 29.12.2008. године.

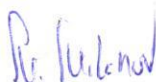

ДИРЕКТОР ИНСТИТУТА „ВИНЧА“

Проф. др Снежана Пајовић

Објављено на огласној табли и интернет страници Института „Винча“ дана 09.11.2020. године.

Потврђује:

Правилник о безбедности и здрављу на раду Института за нуклеарне науке „Винча“ - Института од националног значаја за Републику Србију - Универзитета у Београду